

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В МИКОЛАЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Наша країна обравши своїм стратегічним курсом євроінтеграцію, повинна прискорено реформувати різні сфери соціально-політичного і економічного життя, зокрема і послуг туризму. В багатьох державах світу туризм займає перше місце серед інших галузей економіки, що зробило його основним джерелом наповнення бюджету. У Європі розвиток сільського зеленого туризму розпочався в середині ХІХ ст., а для України це поняття нове, хоча відпочинок використовувався на селі здавна.

Багато провідних вчених займалися дослідженням сільських територій. У своїх працях вони розкривають проблеми та перспективи розвитку сільського зеленого туризму. Вагомий внесок зробили такі відомі вчені, як: Н.Є. Кудла, Т.І. Дьоров, В.В. Васильєв, П.В. Горішевський, Ю. Зінько, С.П. Кузик, В.К. Федорченко та ін. Але, незважаючи на вагомий внесок проведених досліджень, проблема розвитку сільського зеленого туризму остається пріоритетною для економіки сільських територій і потребує системного обґрунтування.

Одним з видів діяльності, який може допомогти вирішити економічні проблеми села є сільський зелений туризм.

Основною умовою розвитку сільського туризму як форми відпочинку на селі є база селянської садиби (для проживання) та спроможність надання послуг харчування й рекреаційної активності. Він пов'язаний з функціонуванням особистого селянського господарства, створює широкі можливості для покращення умов життя не лише окремих господарів, а й усієї сільської спільноти. Велике зацікавлення сільським туризмом пояснюється, з одного боку, розширенням потреб у такому виді відпочинку, а з іншого — потребою селян мати додаткові джерела доходу від несільськогосподарської діяльності. Змінилися також запити городян, які тепер переважно прагнуть затишного, екологічно безпечного відпочинку, що безпосередньо наближений до природи.[4]

На думку Кузика С.П. сільський зелений туризм – це проведення вільного часу в сільському середовищі, якому притаманна відповідна забудова, сільський побут, мальовничий ландшафт тощо. Зелений він тому, що туристичні заняття у вигляді пішохідних і кінних прогулянок, спортивних та оздоровчих подорожей (навіть полювання і рибальство) відбуваються у сільській місцевості серед живої зеленої природи [3, с. 104].

За визначенням Федорченка В.К. та Дьорова Т.І. сільський зелений туризм являє собою вид туризму, який дає можливість міським мешканцям активно відпочивати в приватних сільських господарствах, а сільським господарям поліпшити своє фінансове становище [6, с. 95].

Горішевський П.В., Васильєв В.В. та Зінько Ю.В., у своїх наукових працях наголошують, що сільський зелений туризм – це відпочинковий вид туризму, сконцентрований на сільських територіях, який передбачає розвиток туристичних шляхів, місць для відпочинку, агарних і народних музеїв, центрів з обслуговування туристів з екскурсоводами [1, с. 16].

Фахівці з туризму ще й досі дискутують щодо визначення змісту таких понять як сільський зелений туризм, еко- та агротуризм, екоагротуризм. Під різними поняттями багато авторів розуміють одне і теж. Згідно із ст. 1 проекту Закону України “Про сільський зелений туризм” [5] сільський зелений туризм являє собою відпочинковий вид туризму, що передбачає тимчасове перебування туристів у сільській місцевості (селі) та отримання ними послуг сільського зеленого туризму.

Миколаївська область має вигідне фізико-географічне положення для розвитку туристичної галузі. Область має потужні природно-рекреаційні ресурси: сприятливі кліматичні умови, значні водні ресурси, у тому числі акваторія Чорного моря та лимани, багатий та різноманітний тваринний та рослинний світ. Сприятливими передумовами для розвитку сільського зеленого туризму є природно-заповідний фонд області: Чорноморський біосферний заповідник, природний заповідник Єланецький степ, регіональний ландшафтний парк Гранітно-степове Побужжя, регіональний ландшафтний парк «Тилігульський», регіональний ландшафтний парк «Кінбурнська коса».

Крім вигідного географічного розташування на розвиток сільського зеленого туризму регіону сприяють такі фактори:

- значний транзитний потенціал та розвинута транспортна інфраструктура;
- висококваліфіковані трудові ресурси та високий науковий потенціал;
- природно-кліматичні умови сприятливі для ведення сільського господарства;
- багатогалузева економіка;
- наявність значної сировинної бази для подальшої переробки сільськогосподарської продукції;
- висока частка економічно активного населення;
- багато функціональна туристично-рекреаційна галузь;
- наявність пам'яток історії та культури, багатий природно-заповідний фонд;
- розвинута мережа навчальних закладів;

Сільський зелений туризм в Миколаївській області стає невід'ємною складовою сучасного розвитку сільської місцевості. Особливо актуальним є розвиток сільських зелених садиб.

Родинна садиба «Вільховий гай» це тихе, затишне місце для сімейного відпочинку, в екологічно чистому середовищі, в гармонії з природою.

Садиба розташована в національному парку «Білобережжя Святослава», в с. Ковалівка, Очаківського району, в 200 км. від міста Миколаєва.

Унікальний мікроклімат, чисте повітря, близькість піщаного пляжу Чорного моря, соснового лісу і велика територія роблять садибу «Вільховий гай» одним з найпривабливіших місць для відпочинку. Гордість садиби – це власна реліктова вільховий гай, яка має витoki ще з давніх часів, а також дивно красиве солоне озеро з безліччю рідкісних птахів. Зовсім поруч знаходиться орхідейне дивовижної краси поле. Національний парк є одним з найважливіших місць міграції птахів (у тому числі рідкісних та занесених у Червону Книгу) і расм для орнітологів. Логотип садиби також був обраний не випадково. Зображення птаха Зорянки, яка мешкає в вільховому гаю і має дивовижний спів, символізує чистоту і гармонію даної місцевості. Номери для гостей в комплексі «Стародавній Кінбурн» також назвали на честь деяких птахів, які відносяться до місцевої фауни і проживають на території садиби.

Довгий час садиба «Вільховий гай» тісно співпрацює з регіональним ландшафтним парком «Кінбурнська коса» та Національним парком «Білобережжя Святослава». На базі садиби «Вільховий гай» у 2000 році проводилася «Біосферна експедиція» британських вчених, що проводили аналіз міграції, а також кільцювання і підрахунок різновидів птахів. SPA-салон «Морська піна» «Візантійського масажу» з використанням оливкової олії, настояного на Кінбурнських травах. Таласотерапія «Озеро молодості» Кінбурнські озера – це скарбниці мінералів. Формування грязей відбувається під впливом неймовірної кількості мікроорганізмів.

Родинна садиба «Вільховий гай» пропонує екопродукти Кінбурнської коси. Правильне харчування – запорука гарного здоров'я. Родина гарантує екологічно чисту, якісну місцеву продукцію.

Гостьовий будинок «Пелікан» розташований в унікальному місці - на Кінбурнській косі Миколаївської області с. Покровка в Національному природному парку «Білобережжя Святослава». В степу росте понад 300 видів лікарських трав, чаї з яких раді запропонувати у фіто-барі. Вирішити проблеми з суглобами допоможуть грязьові озера, купання в гейзері, а маски з блакитної глини зроблять шкіру свіже. Повітря, наповнений ароматами хвої, степових трав і моря допоможе відпочити і оздоровитися.

Садиба "Витавка" має унікальне місце розташування. Вона розташована на Чорноморській косі між Чорним морем з одного боку і Березанським і Бейкушским лиманами з іншого. До морського пляжу 100 метрів. Садиба "Витавка" готова надати своїм гостям велику впорядковану територію, дерев'яний упорядкований будинок для проживання, TV, internet, wi-fi, російську лазню-зруб, комфортну, вкритої очеретом альтанку, барбекю, можливість самим приготувати собі їжу, або надати гнучку систему харчування, овочі фрукти з власного городу, саду, власне виноградне марочне вино зі свого виноградня, місцеву свіжо виловлену рибу, риболовлю, полювання, прогулянки на човні, морські прогулянки

на комфортабельному швидкісному катері (прогулянки на дикі пляжі Кимбурнской і Тендерской коси у відкритому морі), велопогулянки, місця для спортивних ігор, романтичні вечори на знаменитих Очаківські заходи. І нарешті, увага і привітність її господарів [7].

Страусина ферма «Кременівський страус», розташована в екологічно чистій зоні в селі Кременівка Веселинівського району. Ферма пропонує всім бажаючим комплекс пізнавальних, розважальних та оздоровчих заходів, що умовно об'єднуються поняттям «Агротуризм».

В Миколаївській області існують певні проблеми екологічного, економічного, соціального, політичного характеру, але в регіоні є всі необхідні умови для розвитку сільського зеленого туризму: сприятлива природа - рекреаційна база, унікальна історико-етнографічна спадщина, трудові ресурси. Ефективно використовуючи потенціал області можна створити досить розвинену туристичну галузь, яка зможе задовольнити різні потреби туристів та забезпечити збільшення реальних доходів селян.

Перевага сільського зеленого туризму полягає в тому, що він корисний як для відпочиваючих, так і для господарів. Туристи мають змогу відпочити у сільських садибах, приймати участь у житті селян поширюючи знання про історичні, природні, етнографічні особливості української культури. Господарі крім своєї фінансової вигоди сприяють поліпшенню екологічного стану і розвитку багатьох пов'язаних з ним галузей економіки.

На сучасному етапі розвиток сільського зеленого туризму передусім пов'язаний із потребою інвестування у інфраструктуру села, з відсутністю законодавчо-правового поля, з поступовою зміною селянської ментальності й свідомості сільської спільноти.

Список літератури

1. Горішевський П. В. Сільський зелений туризм: організація гостинності на селі: підручник / П. В. Горішевський, В. П. Васильєв, Ю. В. Зінько. – Івано-Франківськ : Місто-Н, 2003. – 148 с.
2. Ключник А. В. Активізація несільськогосподарського підприємництва на селі
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rtpp.com.ua/news/2014/02/24/5/3099.html>.
4. Кузик С. П. Менеджмент туризму в регіоні / С. П. Кузик, Д. Л. Олесевич // Регіональна економіка. – 1999. – № 1. – С. 103–109.
5. Кудла Н.Є. Основи сільського туризму: наук.-теорет. аспект / Н.Є. Кудла. — Дрогобич : 2006. — 62 с.
6. Проект Закону України “Про сільський зелений туризм” станом на 23.10.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kr-admin.gov.ua/Tourism/NPB/2.pdf>.
7. Федорченко В. К. Історія туризму в Україні / В. К. Федорченко, Т. А. Дьорова. – К. : Вища школа, 2002. – 195 с.

8. Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні. – <http://www.greentour.com.ua>

Ю.А. БОНДАР

ГІДРОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ШАЦЬКИХ ОЗЕР НА ПРИКЛАДІ ОЗЕРА СВІТЯЗЬ

Постановка проблеми. Шацькі озера – найбільша озерна група Українського Полісся, основний компонент шацького ландшафту, який сформувався в межиріччі Західного Бугу та Прип'яті. На невеликій території тут поєднуються унікальні лісові, водно-болотні, лучні й озерні природні комплекси. Озера мають велике природне і народногосподарське значення. Усі озера характеризуються сповільненим водообміном і належать до водойм із малим та середнім питомим водообміном. Рівень води в озерах коливається за сезонами року, виділяючи весняні й осінні максимуми та літні й зимові мінімуми.

Світязь – найглибше й найбільше за об'ємом водного середовища прісноводне озеро Українського Полісся, воно належить до групи Шацьких озер. Одна з основних особливостей озера – відсутність зовнішніх джерел водопостачання за рахунок поверхневих вод. Основне джерело водопостачання – напірні підземні води та атмосферні опади. Тому рівень води в озері напряму залежить від кліматичних характеристик території і притоку підземних вод.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Перші морфометричні дослідження оз. Світязь 1899 р. провів київський учений П.А. Тутковський, за результатами, яких уперше було опубліковано його основні морфометричні параметри [4]. Наукові дослідження по трансформації гідромережі належать С.С. Кутовому (2007–2012), який виконав реконструкцію середньорічних рівнів води озера Світязь за період відсутності гідрологічних спостережень [2]. Режим поверхневих вод досліджує Н.В. Хомік [5].

Метою дослідження є гідрологічний аналіз сезонних змін рівня води в Шацьких озерах. Для досягнення відповідної мети перед нами були поставлені наступні завдання:

1. Охарактеризувати природні особливості Шацьких озер.
2. Провести гідрологічний аналіз Шацьких озер.
3. Дослідити сезонні зміни рівня води в озері Світязь.

Виклад основного матеріалу дослідження. Шацькі озера розташовані у західній частині Західного Полісся в межах басейну Західного Бугу Балтійського моря на північному заході України в межах Шацького національного природного парку і на кордоні з Білоруссю. Висота над рівнем моря: мінімальна — 158 м, середня — 165 м, максимальна — 178 м, площа – 6628 га водойм.